

metal

INTERNI INFORMATIVNI ČASOPIS | LETO V | ŠTEVILKA 19 | OKTOBER 2005

Nobena težava ni taka,
da je ne bi mogli rešiti skupaj,
le malo pa je takih,
ki jih lahko rešimo sami.

Lyndon B. Johnson

Človek, ki iz življenja naredi
uspeh,
je tak, da pozna svoje cilje
in jih neomajno izpolnjuje.
Temu pravimo predanost.

Cecile B. DeMille

metal

INTERNA INFORMATIVNA ČASOPIS | LETO V | ŠTEVILKA IV | OKTOBER 2005

Na naslovnici: **Jesen**
Fotografija: **Janko Vučko**

IZ VSEBINE:

- 3** Uvodnik
- 4** Trženje
Tretja konferenca trženja
- 5** SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d.
Novi nadzorni svet in poslovanje SIJ
– Slovenske industrije jekla
- 6** Pri nas v gostoh
Upravni odbor Združenja o novi
kolektivni pogodbi
- 7** Investicije
Investicije v Kovačnici se nadaljujejo
- 8** Izobraževanje
Udeležba kovačev na seminarju
"Trenen 2005" v Wadgassnu
- 9** Sodelovanje
Sodelovanje s Kovintradom Celje
- 10** Prehrana med delom
Nova jedilnica za jeklarje
- 11** Plače
Uveljavitev dogovorjenih plač
- 12** Poslovanje
Naše poslovanje letos izjemno
uspešno
- 13** Kadri
Zaposleni
- 14** Ekologija
Oktober – mesec požarne varnosti
- 15** Varnost in zdravje pri delu
Hrup kot spremljevalec sodobnega
življenja
- 17** Božični oktober 2005
Življenje je enkratna priložnost! Ne
zamudite je zaradi nevednosti!
- 17** Druženje
Piknik Serpe po doseženih rekordih
- 18** Predstavljamo sodelavce
Marko Jamnik: "Lokostrelstvo je način
življenja."
- 20** Razvedilo
Nagradna križanka

Izdaja: METAL RAVNE, d. o. o.
Uredniški odbor: Andreja Čibron – Kodrin, Andrej
Gradišnik, Gabi Urnaut, Andreja Krajnc
Jezičkovni pregled: Andreja Čibron – Kodrin
Produkcija: © crashgroup
Tisk: ZIP center, d. o. o.
Uredništvo: Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Kor.,
T.: 02 87 07 236

Časopis dobijo zaposleni v podjetju Metal Ravne
brezplačno.

**Vaše predloge, pobude in vprašanja pošljite na
naslov uredništva.**

UVODNIK

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

September je mesec, ko se končata obdobje letnih dopustov in večina obsežnih vzdrževalnih del v proizvodnji. V letošnjem letu smo izpeljali večji obseg vzdrževalnih del, kot je bilo prvotno načrtovano; da bi izboljšali zanesljivost obratovanja naprav, smo odobrili dodatna sredstva.

Sedaj so že znani rezultati poslovanja v prvih osmih mesecih tega leta, v katerih smo dosegli poslovni izid skoraj 2,9 milijarde SIT. Ocenili smo poslovanje do konca leta in z veliko gotovostjo lahko trdimo, da bomo presegli 3 milijarde SIT. Dobri finančni rezultati pa nas ne smejo uspavati, saj moramo izpeljati nekatere aktivnosti, ki so potrebne, da bomo lahko stabilno in profitabilno poslovali tudi v prihodnosti.

Da se bomo lahko uspešno obranili pred pritiskom nizkocenovnih proizvajalcev iz Rusije in Daljnega vzhoda, moramo veliko vlagati v razvoj novih izdelkov in zagotavljati takšen način trženja, s katerim bomo bližje končnim porabnikom naših izdelkov.

Ena izmed aktivnosti na področju marketinga je bila Konferenca trženja, ki smo jo letos pripravili že tretjič in na katero smo povabili vse predstavnike naše prodajne mreže v tujini. Namen te konference je, da se vsi seznanimo s trendi na svetovnem trgu in da jim prilagodimo našo prodajno politiko.

Osredotočili se bomo na tri področja, ki so ključna za poslovanje: razvoj, marketing in proizvodnja. Eno izmed ključnih področij so naložbe v tehnološko posodobitev. V strategiji razvoja podjetja do leta 2010 smo opredelili naložbe v skupni vrednosti 60 milijonov EUR. Skladno s sprejeto strategijo bomo že letos izpeljali nekaj manjših in srednje velikih naložb, skupaj

vrednih 9 milijonov EUR.

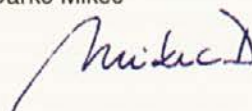
Poletne mesece sta zaznamovala tudi dva dogodka, ki bosta v prihodnosti pomembno vplivala na razvoj naše družbe. Skupščina holdinga SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., je na julijski seji odpoklicala večino članov nadzornega sveta Slovenske industrije jekla in za štiriletni mandat imenovala nove člane, med njimi tudi našega sodelavca Milana Škafarja. Novokonstituirani nadzorni svet je za predsednico izvolil Marijo Zagožen in za podpredsednika dr. Franca Vodopivca – vsem k imenovanju iskreno čestitamo.

Minister za gospodarstvo mag. Andrej Vizjak je maja sprejel sklep o imenovanju članov Komisije za vodenje in nadzor postopka prodaje delnic oziroma deleža v družbi SIJ – Slovenska industrija jekla. Nova komisija bo že v oktobru določila postopek prodaje oziroma model privatizacije sistema Slovenske industrije jekla, ki ga bo v potrditev predlagala slovenski vladi. Če bodo vsi postopki tekli po načrtih, naj bi bila prodaja zaključena predvidoma do konca leta 2006.

Ne glede na te dogodke, ki so z vidika lastništva nad našim podjetjem bistvenega pomena, pa je za nas

Glavni direktor
mag. Darko Mikec

najpomembnejše, da je naša pozornost posvečena predvsem razvoju našega poslovanja, saj nam zgolj to daje moč in nam zagotavlja stabilna delovna mesta.

TRETJA KONFERENCA TRŽENJA

V Portorožu je 16. in 17. septembra potekala Tretja konferenca trženja podjetja Metal Ravne, d. o. o., ki bi jo lahko poimenovali tudi mednarodna.

Udeležili so se je predstavniki Metala Ravne in hčerinskih družb luenna in Kopo International, podjetja Kovintrade ter agenti in zastopniki, ki tržijo Metalove izdelke v različnih državah sveta.

Glavni direktor mag. Darko Mikec je predstavil strategijo podjetja in plan investicij do leta 2010 ter naložbe, ki se že izvajajo.

Direktorica nabave mag. Gabrijela Čevnik je spregovorila o gibanje cen legur in starega železa, o vzrokih za stanje na trgu ter o napovedih za leto 2006.

Direktor prodaje Stanko Triglav je podrobno razložil formulo za izračun legirnih dodatkov in dodatka za staro železo ter predstavil gibanje teh dodatkov od septembra 2004 do septembra 2005 in že izračunane ter objavljene dodatke za zadnje četrletje letošnjega leta.

Veliko zanimanja je bilo tudi za vrhunska orodna jekla RAVNEX, RAVMAX in RAVLUX. O njihovih prednostih je spregovoril Alojz Buhvald, podrobno pa je predstavil jeklo za delo v vročem RAVNEX DC, ki ga že uspešno tržimo.

Direktorji hčerinskih družb, predstavniki podjetja Kovintrade ter agenti in zastopniki so podrobno predstavili tržno situacijo na posameznem trgu, posebnosti, s katerimi se srečujejo pri prodaji jekla, ter položaj Metala Ravne na posameznem trgu v primerjavi s konkurenco. Zanimive so tudi informacije o aktivnostih konkurence za pridobitev večjega tržnega deleža. Ker je september čas, ko začnemo z načrtovanjem prodaje za naslednje leto, je bila ta

foto: Matej Karmičnik

konferenca tudi priložnost, da smo dobili informacije o pričakovanih prodajnih količinah za posamezno tržišče po posameznih skupinah jekel in tudi izdelkih Metala Ravne. Zelo pomembne so tudi informacije in predlogi o aktivnostih, ki bi bile potrebne za še večjo prodajo in prepoznavnost Metala

Ravne na posameznem tržišču.

Metal Ravne bo konference pripravljali tudi v prihodnje, saj je to zelo dobra priložnost za izmenjavo informacij o dogajanjih na trgu in o proizvodnih ter raziskovalnih dejavnostih v Metalu Ravne.

foto: Matej Karmičnik

foto: Matej Karmičnik

foto: Matej Karmičnik

foto: Matej Karmičnik

NOVI NADZORNI SVET SIJ – SLOVENSKE INDUSTRIJE JEKLA

Skupščina SIJ – Slovenske industrije jekla, d.d., se je 20. julija na 12. seji seznanila z letnim poročilom SIJ – Slovenske industrije jekla, s konsolidiranim letnim poročilom skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, z mnenji revizorja za lansko poslovno leto in s poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila SIJ – Slovenske industrije jekla, d.d., za lansko poslovno leto.

Skupščina je tudi odpoklicala naslednje člane nadzornega sveta: dr. Evgena Dervariča, mag. Damirja Cibica, Borisa Pesjaka, dr. prof. Nevenko Hrovatin, Natašo Bernik, Izidorja Rejca in mag. Marka Vreska. Sprejela pa je sklep, da se za nove člane nadzornega sveta izvoli: mag. Petra Puhana, Milana Škafarja, prof. dr. Janeza Kopača, Izidorja Rejca, Marijo Zagožen, dr. Franca Vodopivca in dr. Jožeta Kobeta. Navedeni člani nadzornega sveta so izvoljeni za štiriletni mandat, ki se začne z dnem izvolitve na skupščini družbe.

IZREDNO DOBRI POLLETNI REZULTATI SIJ – SLOVENSKE INDUSTRIJE JEKLA

Predsednica novega nadzornega sveta SIJ – Slovenske industrije jekle je Marija Zagožen

Novi nadzorni svet SIJ – Slovenske industrije jekla je v torek, 13. septembra, na prvi seji za predsednico izvolil Marijo Zagožen, za podpredsednika pa prof. dr. Franca Vodopivca. Člani novega nadzornega sveta so sprejeli Poslovnik o delu nadzornega sveta ter poročilo o poslovanju družb skupine SIJ – Slovenska industrija jekla za obdobje od januarja do junija 2005.

Rezultati poslovanja prvega polletja letošnjega leta so v družbah skupine SIJ – Slovenska industrija jekla precej nad planiranimi za leto 2005 in nad doseženimi v prvem polletju lanskega leta.

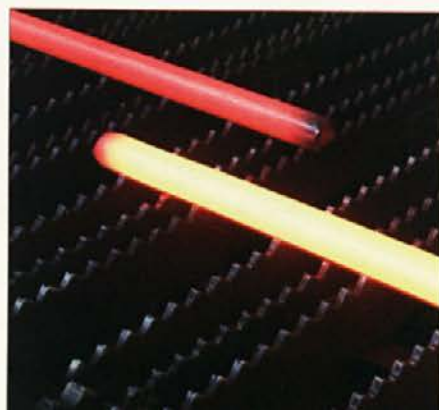
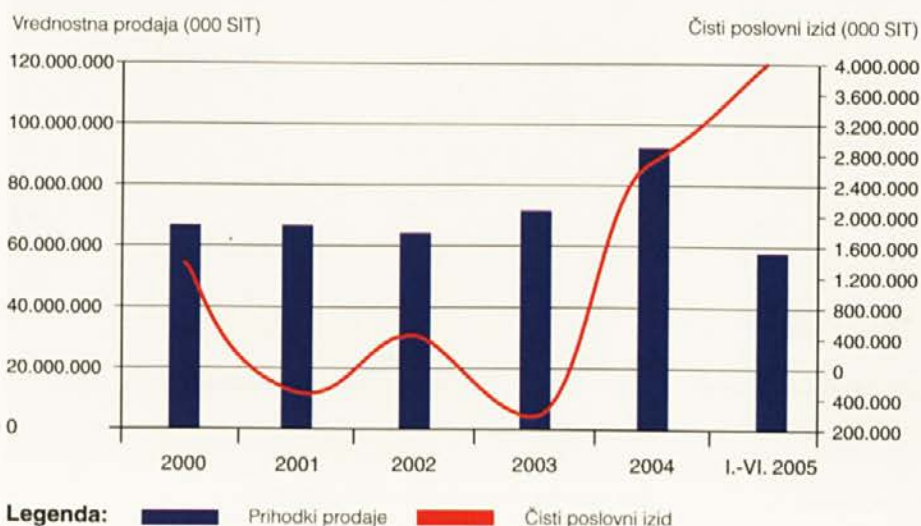
Vsi primerjani kazalci uspešnosti so v

prvem polletju leta 2005 preseženi. V obeh metalurških družbah so odšli 226.715 ton jekla, kar je za 4,1 % več kot v enakem obdobju lani. Prodaja 58.762.021 tisoč tolarjev je za 33,5 % večja od dosežene v letu 2004. Ustvarjeni čisti dobiček 3.983.530 tisoč tolarjev je presegel lanskega za 3.752.206 tisoč tolarjev. Donosnost prodaje se je izboljšala z lanskega 0,5 % na 6,8 % v enakem obdobju letos; donosnost kapitala se je v prvem polletju letos ravno tako povečala, saj znaša 10,2 %, medtem ko je v prvem polletju lanskega leta dosegala 0,7 %.

Odlični poslovni izidi so rezultat tako ugodnih konjunkturalnih gibanj kot tudi kakovostnih premikov v poslovanju družb, ki so posledica agresivnejše tržne politike in ukrepov za racionalizacijo poslovanja na vseh nivojih poslovanja. To potrjuje tudi kazalca ustvarjene prodaje na zaposlenega, ki je glede na preteklo leto porasla za 33,8 %, kot tudi dosežene dodane vrednosti, ki znaša v povprečju 36.756 evrov na zaposlenega in je za 46 % višja od dosežene v enakem obdobju lani.

Do konca letošnjega leta nameravajo v družbah skupine SIJ – Slovenska industrija jekla doseči 122 milijard tolarjev prodaje, kar bo nekaj več kot 22 % nad doseženo prodajo v letu 2004, in čisti poslovni izid, ki bo za trikrat presegel doseženega v lanskem letu.

Aktivne družbe

UPRAVNI ODBOR ZDRUŽENJA O NOVI KOLEKTIVNI POGODBI

Upravni odbor (UO) Zdrženja kovinskih materialov pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) se je 13. septembra sestel v Metalu Ravne. Obravnaval je tudi potek pogajanj o novi kolektivni pogodbi za dejavnost kovinskih materialov, nato pa so si člani ogledali še obratovanje kovaške stiskalnice.

Predsednik Zdrženja Ljubo Osovnikar, sicer namestnik direktorja Acronija Jesenice, je po sestanku povedal: "Upravni odbor Zdrženja kovinskih materialov povezuje podjetja, ki delujejo predvsem na področju metalurgije, livarstva in v sorodnih dejavnostih; ključne v Zdrženju pa so jeklarne in livarne. Njegov namen je, da povezuje interese omenjenih dejavnosti, da si preko Zbornice prizadeva za uveljavitev in zaščito njihovih skupnih interesov in da izoblikuje skupna stališča, ki so nato podlaga za pogajanja z delojemalci oziroma sindikati. Glavna tema današnjega sestanka je bila izoblikovanje stališč za nadaljevanje pogajanj." UO Zdrženja kovinskih materialov, ki v pogajanjih sodeluje z Zdrženjem kovinske industrije in elektroindustrije, kar, kot pravi Osovnikar, včasih otežuje poenotenje stališč, je na sestanku odločil, "da podjetja sledijo plačni politiki, dogovorjeni za leti 2004 in 2005, da v pogajanjih

Člani UO Zdrženja kovinskih materialov so se septembra sestali na Ravnah.

predstavijo predlog o treh tarifnih prilogah in da se Zdrženje pripravi na morebitno stavko, da bi z enotnim komuniciranjem poskušalo medijem čim bolj jasno predstaviti naša stališča oziroma razloge, zakaj v določenem delu nismo mogli popustiti zahtevam sindikatov".

UO Zdrženja kovinskih materialov se sicer sestaja štiri- do petkrat na leto, v zadnjem času pa upošteva načelo, da je sestanek vsakokrat v drugem podjetju. Tako njegovi člani spoznavajo člane Zdrženja. Potem ko so že obiskali Acroni Jesenice in Livarno Ivančna Gorica, so si po septembrskem sestanku ogledali tudi obratovanja kovaške stiskalnice v Metalu Ravne.

Ljubo Osovnikar – predsednik UO Zdrženja kovinskih materialov

Člani UO so z zanimanjem prisluhnili direktorju Kovačnice Zdravku Mlakarju.

Med ogledom obratovanja kovaške stiskalnice.

Zdravko Mlakar, dipl. inž. metal.

INVESTICIJE V KOVAČNICI SE NADALJUJEJO

Projekt "Modernizacija Težke kovačnice" zaradi pomanjkanja sredstev ni bil v celoti uresničen. Lani in posebej še letos so se poslovni rezultati Metala Ravne občutno izboljšali, tako da smo lahko nadaljevali predvidene naložbe in začeli pripravljati nove investicijske projekte.

Trenutno v Kovačnici potekajo naslednje investicije in aktivnosti:

Težka kovačnica

- V izdelavi je nova predgrevalna peč s pomičnim pokrovom; dela izvaja Serpa (na fotografijah); začetek obratovanja je predviden 15. oktobra.
- Začela so se gradbena dela za postavitve nove žarilne peči, ki bo pričela obratovati v drugi polovici decembra letos.
- Pospešeno pripravljamo investicijo za obnovo 12 MN stiskalnice oz. za nabavo nove, 16 MN stiskalnice.
- Pričakujemo, da bomo do konca letošnjega leta naročili še eno ogrevalno peč.
- Težke gredice in odkovke (odrez, brušenje, kontrolo in odpremo – kasneje pa tudi toplotno obdelavo in peskanje) bomo zaradi pomanjkanja prostora preselili v halo Jeklarne. S pripravljalnimi deli smo že začeli.
- Pripravljamo projekt za odrez odkovkov v vročem.

foto: Andreja Čabron - Kozirn

Izdelava dimniškega kanala.

Toplotna obdelava

- Poleg že začetih del, tj. izdelave nove žarilne peči v Težki kovačnici, pripravljamo projekt selitve Toplotne obdelave težkih odkovkov v halo Jeklarne.
- Čakamo ponudbo za obešala pri kalilnem bazenu.

Mehanska obdelava

- Naročili smo nov rezkalni stroj, ki bo začel obratovati junija prihodnje leto.

- Potekajo še zadnje aktivnosti za nakup nove stružnice.

Adjustaža

- Za razrez širokih ploščatih profilov smo že nabavili novo tračno žago Sofina, ki jo bomo kasneje postavili v halo Jeklarne.
- Generalno smo obnovili tračno žago Kasto, ki bo prihodnji mesec začela obratovati v Jeklarni.

Poteka še vrsta drugih aktivnosti, kot so nabava raznih orodij, prenašal itd., ki so prav tako nujne za nemoteno proizvodnjo. Upamo in potrudili se bomo, da bomo tudi v prihodnje dosegali dobre rezultate, saj bomo le tako lahko uresničili naše želje in potrebe po novih investicijah ter tako morda naredili tudi korak pred konkurenco.

Peč bo najprej namenjena za predgrevanje, kasneje pa še za žarjenje.

foto: Tomo Jlesinčnik

Miran Čevnik, inž. metal.

UDELEŽBA KOVAČEV NA SEMINARJU "TRENEN 2005" V WADGASSNU

V Wadgassnu v Nemčiji je 29. septembra letos potekal drugi seminar o rezanju in rezalnih napravah, aktualnih za jeklarsko industrijo. Seminar je organiziralo podjetje Koch-Walzwerktechnik skupaj s podjetjem Tyrolit. Udeleženci seminarja so bili v glavnem iz jeklarskih podjetij iz Nemčije, ena udeleženka pa je prišla iz Švice. Iz podjetja Metal Ravne sta se seminarja udeležila predstavnika Kovačnice Miran Čevnik in Miro Lečnik.

Podjetje Tyrolit je predstavilo rezalne plošče, podjetje Koch-Walzwerktechnik pa rezalne naprave.

Predstavniki podjetja Tyrolit Christian Brandt je spregovoril o rezalnih ploščah, in sicer o:

- vrstah in sestavi rezalnih plošč,
- pravilni uporabi rezalnih plošč,
- pravilnem skladiščenju,
- možnosti kombinirane oz. nadaljnje uporabe že uporabljenih plošč (v Metalu npr. nadaljnja uporaba plošč z bluminga na kovaškem stroju),
- napakah pri rezanju in ukrepih za odpravo le-teh.

Predstavljene so bile novosti na področju rezanja jeklenih izdelkov v vročem (650-1000 °C), toplen (100-650 °C) in v hladnem (0-100 °C). Postopke rezanja je predstavil C. Brandt (podjetje Tyrolit), o rezalnih napravah pa sta govorila Wolfgang Gerhard in Guido Wojciechowski (podjetje Koch-Walzwerktechnik).

Sedaj se največ uporablja hladen način

foto: Miro Lečnik

foto: Miro Lečnik

rezanja, še posebej za adjustiranje in končno rezanje palic, vzorcev ... Primerjalni podatki potrjujejo veliko produktivnost teh žag. Po Brandtovih podatkih je hitrost rezanja na teh rezalnih strojih desetkrat večja od hitrosti rezanja klasičnih tračnih žag.

Uporaben je tudi postopek rezanja v vročem. To pomeni rezanje takoj po vroči plastični predelavi. Podobne naprave že imamo na blumingu in kovaškem stroju.

Dimenzijski razred se je zvišal vse do premera 600 mm. Do približno 300 mm premera je mogoče rezanje z enostranskim rezom, nad to dimenzijo pa rezanje z obračanjem obdelovanca. Prednosti takega rezanja so večji izpleni in hitrejši pretočni časi izdelave.

Naše srečanje smo zaključili z izmenjavo izkušenj in s skupinskim fotografiranjem pred hotelom.

SODELOVANJE S KOVINTRADOM CELJE

Metal Ravne že skoraj desetletje sodeluje s podjetjem Kovintrade Celje.

Preko njega – pod našim imenom – prodajamo jekla na trge vzhodne in jugovzhodne Evrope in Rusije, večletnega kupca specialnih jekel pa imamo tudi v JV Aziji. Delež prodaje preko Kovintrade Celje obsega sedem odstotkov letne prodaje Metala Ravne.

Kovintrade, s sedežem v Celju, ima zelo razvejano mrežo svojih podjetij. Naš program dobro poznajo, zelo pomembna pa je tudi njihova stalna prisotnost na določenem trgu, saj lahko kupcem takoj ponudijo potrebne informacije. Tudi na Madžarskem prodajamo preko Kovintrade Celje; direktor za madžarski del je Janez Kovač, v Metalu Ravne pa je za prodajo odgovorna Jelka Čepin.

Podjetje Kovintrade Celje trži poleg našega programa tudi izdelke drugih slovenskih proizvajalcev, kar omogoča končnim porabnikom večjo fleksibilnost pri kombiniranju naročil in lažje usklajevanje pri transportih, prav tako opravi izvozna

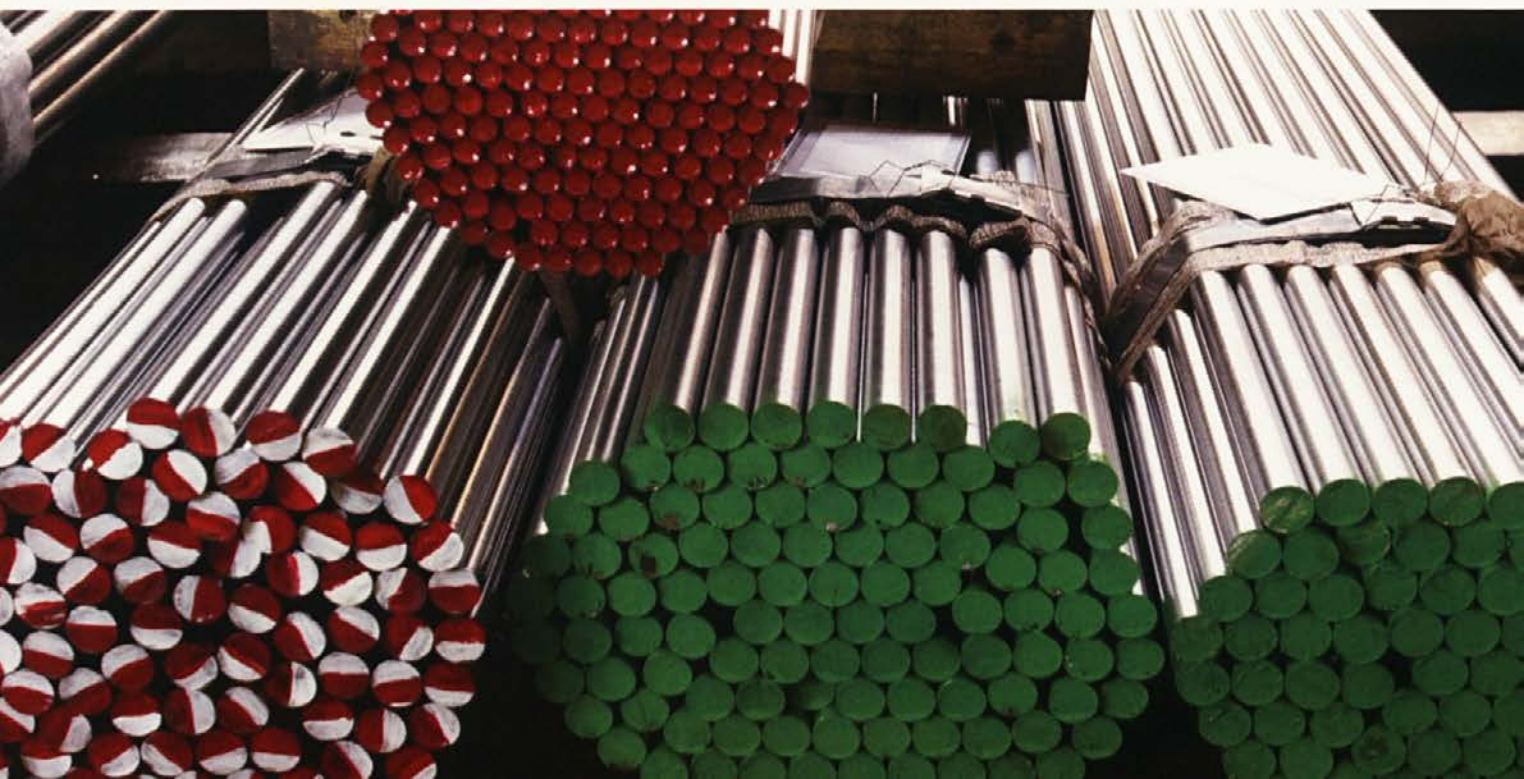
carinjenja. Metal Ravne pa Kovintradu Celje ne prodaja le svojih izdelkov, ampak od njega tudi kupuje surovine.

Vsako leto Kovintrade Celje sodeluje na več sejmih.

Prvi letošnji sejem je bil na Poljskem, kjer deluje Kovintradevo podjetje Metaltrade, v katerem prodajo vodi Franci Brinovec. Letos bodo prodali skoraj 1000 ton Metalovih pretežno orodnih jekel. Od 6. do 9. septembra smo sodelovali na sejmu Metalurgija, energetika in premogovništvo v Katowicach na jugu Poljske. Mesto z milijon prebivalci je središče metalurške industrije, saj so v njem in v njegovi neposredni bližini največji proizvajalci jekla: Železarna Katowice, Baildon, BGH in železarne: Batory, Zawiercie, Krolewska, Bankowa in Huta Pokoj. Sejem, ki poteka vsaki dve leti, je največja prireditev s področja metalurgije v tem delu Evrope. Letos je na njem razstavljalo več kot 700 podjetij iz 25 držav. Predstavili so se vsi največji proizvajalci jekla in trgovci v Evropi, kot so Bohler, BGH, Poldi, ter vsi vodilni poljski proizvajalci, na primer Lucini, Stalowa Wola, Baildon in Batory.

V organizaciji Kovintrade Celje in njegovega praškega podjetja, katerega direktor je Janko Kotnik, je bil, tako kot vsako leto, od 3. do 7. oktobra sejem v Brnu na Češkem. Udeležili smo se ga tudi predstavniki našega podjetja. Za češki trg je značilna največja prodaja orodnih in nerjavnih oziroma specialnih jekel preko Kovintrade Celje, zato je ta vsakoletni sejem še dodatna poslovna priložnost za srečanja s sedanji in z novimi odjemalci naših izdelkov ter za predstavitev novosti, znanj in idej. Konkurenca med ponudniki jeklenih izdelkov je čedalje močnejša, kar vpliva na vse ostrejša zahteva naročnikov, še posebej jekel za turbinske lopatice. To nas vzpodbuja k še večjemu razvoju in kakovosti jekel, večjo pozornost pa namenjamo tudi kontroli kakovosti in preizkušanju lastnosti jekel.

Sejem v bolgarskem Plovdivu je potekal konec septembra. Na sejmu v romunski Bukarešti nas je v začetku oktobra zastopala mag. Tatjana Pirtovšek, sledi pa še sejem v Moskvi. Kovintrade Celje bo tam poleg izdelkov nekaterih slovenskih proizvajalcev predstavljala tudi izdelke Metala Ravne. Vsi ti trgi se šele odpirajo in z obsežnimi aktivnostmi v zadnjem letu si na njih obetamo še večjo prodajo naših jekel.

NOVA JEDILNICA ZA JEKLARJE

Od septembra je odprta nova razdeljevalnica malice ob jeklarni. V posloplju nekdanjega ETS jo je uredil Metal Ravne, potem ko je bila ukinjena jedilnica ob Meži.

"Jedilnica ob valjarni je za zaposlene v jeklarni predaleč, dolga pot do nje pa je neugodna zlasti pozimi, saj bi se razgreti delavci lahko prehladili," je odločitev za ureditev nove razdeljevalnice hrane pojasnil direktor Jeklarskega programa Stanko Petovar, univ. dipl. inž. metal. in mater.

Obratovalni čas razdeljevalnice se prilagaja delovnemu času v proizvodnji; odprta je v dopoldanski (vendar ne v času kosila), popoldanski in nočni izmeni, pa tudi ob koncu tedna. Obiskovalci prihajajo iz jeklarne in lahko izbirajo med vsemi šestimi meniji. Razdeljevalka malice, v tej jedilnici se izmenjujejo tri, ponavadi razdeli od 20 do 25 obrokov. Ena od njih, Darka Jezernik, pravi, da so pripombe jeklarjev zaradi malice redke. Zadovoljna je tudi z novimi pripomočki in opremo, nekoliko manj pa s kuhinjskimi elementi, saj se težje čistijo.

foto: Andreja Čibron - Kodrin

"V Eurestu smo zelo zadovoljni zaradi ureditve nove razdeljevalnice hrane in se zahvalujemo Metalu Ravne. Zdaj nas čaka še prenova 30 let stare kuhinje ob valjarni, kar nam bo omogočilo še bolj kakovostno ponudbo," je povedala Rezka Čiunik, regijski vodja za Koroško in Štajersko.

Po Petovarjevih besedah so prve izkušnje z obratovanjem nove jedilnice pozitivne,

prepričan pa je tudi, da bodo vse pomanjkljivosti, ki se občasno pojavljajo, kot so neupoštevanje naročil in nezagotavljanje dietnih obrokov ob koncu tedna, v kratkem odpravljene. "Poskrbeli bomo tudi za rolete in z njimi zastrli okna, da v jedilnici poleti ne bo vroče."

foto: Andreja Čibron - Kodrin

foto: Andreja Čibron - Kodrin

Oddelek Sistem plač

ANKETA MED JEKLARJI

"Ali ste zadovoljni z novo jedilnico?"

Štefan Strmšek, EPŽ:
"Jedilnica je v redu urejena, vendar je odprta le, ko dela peč UHP. Tako tri dni jemo tu, dva dni pa moramo hoditi v jedilnico ob valjarni. Nerodno je tudi, ker tu malica malo ljudi, zato moramo meni naročiti že prejšnji dan."

foto: Andreja Čabron - Kodrin

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Ante in Ivo Mandić, Priprava vložka:

"Urediti bi bilo treba umivalnico, saj si nekateri obiskovalci jedilnice roke zdaj umivajo kar v umivalniku, namenjenem razdeljevalki hrane. WC v tej stavbi je namreč odprt le dopoldan. Moti nas tudi, da se moramo že prejšnji dan odločiti, kaj bomo jedli, in tudi vzeti, kar smo naročili. Sicer pa je kakovost malice v redu, jedilnica pa je dobro urejena in blizu."

Jože Laznik, Proizvodnja
jeklarne:
"V izmeni nas je 23, ki hodimo sem na malico. Do prejšnje jedilnice je bilo enako daleč, kot je sedaj. Prostor, ki je sicer manjši, je v redu. Z malico sem zadovoljen in ne pogrešam dodatne ponudbe, saj nimamo časa, da bi tu dolgo sedeli. Hitro je treba pojediti in se vrniti na delovno mesto. Včasih tudi v desetih minutah, saj agregata ne moremo kar ugasniti in oditi. Z Eurestovimi razdeljevalkami hrane sem zadovoljen, saj se trudijo."

foto: Andreja Čabron - Kodrin

UVELJAVITEV DOGOVORJENIH PLAČ

Pogajalski skupini delojemalcev in delodajalcev sta 26. 9. 2005 na pogajanjih za sprejem nove kolektivne pogodbe dejavnosti v Ljubljani uskladili predlog nove KPD, o kateri bodo odločali pristojni organi obeh strani.

Vsebina predloga:

- Znesek bruto plače za avgust za polni delovni čas vsakega delavca, zaposlenega pri delodajalcu, se s 1. 9. 2005 spremeni tako, da se dodatek 10.419,00 SIT (9.000,00 SIT iz leta 2004 in 5.885,00 SIT iz leta 2005) prišteje k osnovni plači delavca in tako dobljeno bruto osnovno plačo delavca še povečamo za 1 % produktivnosti iz dejavnosti. S tem se obvezna uskladitvena dodatka iz leta 2004 in 2005 vključita v sistem plač skladno z Dogovorom o politiki plač in določili Zakona o izvajanju dogovora o politiki plač 2004-2005.
- Pretvorjeni obvezni uskladitveni dodatek v osnovno plačo 10.419,00 SIT se izplača najkasneje do 1. 1. 2006.
- Zaradi pretvorbe obveznih uskladitvenih dodatkov v osnovno plačo delavca in s tem v sistem plač se plača delavca za september 2005 ter v prihodnje pri enakem številu delovnih ur ne sme znižati glede na izplačano plačo za avgust 2005. Prav tako ne sme biti nižja, kot je najnižja osnovna plača v posameznem tarifnem razredu.

Izhajajoč iz dogovorjenih pogojev v okviru kolektivnega dogovarjanja bomo v družbi **1. 9. 2005 povečali vrednost točke s 304,50 SIT na 338,50 SIT**, in sicer pri obračunu plače za september, ki bo izplačana oktobra 2005. Obračunane osnovne plače posameznika bomo primerjali z osnovnimi plačami v tarifnem razredu. Osnovne plače v tarifnem razredu so bile spremenjene tako, da smo k izhodiščnim plačam tarifnega razreda prišteli vrednost diskontiranega uskladitvenega zneska 10.419,00 (dodatek iz leta 2004 in dodatek iz leta 2005) v osnovne plače posameznega tarifnega razreda. Vrednosti posameznega tarifnega razreda smo dodatno povečali še za 2,46 % dogovorjene produktivnosti.

Ne glede na izid potrjevanja na upravnih odborih dejavnosti in v posameznih sindikalnih centralah bo družba Metal Ravne, d. o. o., pri obračunu plače za september 2005, ki bo izplačana oktobra 2005, vse dogovorjene spremembe že tudi upoštevala.

Oddelek Kontroling

NAŠE POSLOVANJE LETOS IZJEMNO USPEŠNO

Proizvodnja

Skupna proizvodnja je znašala 164.469 ton, kar je več kot v enakem lanskem obdobju in za skoraj 6 % več, kot znaša 8/12 plana za leto 2005.

(Tabela 1 in Graf 1)

Prodaja

Prodaja je bila za dobrih 56 % večja od dosežene v enakem lanskem obdobju ter za 17 % višja od planirane.

(Tabela 2 in Graf 2)

Rezultat poslovanja

Obdobje 1.–8. 2005 smo zaključili z doslej najboljšim poslovnim rezultatom. Čisti dobiček je znašal 2,9 milijarde SIT, kar je tudi bistveno boljše od planiranega. Pozitivni rezultati poslovanja so predvideni tudi za preostale letošnje mesece.

Tabela 1

Tone	Dejansko I.–VIII. 2004	8/12 plana 2005	Dejansko I.–VIII. 2005	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
Ingoti	67.677	69.333	74.293	109,8	107,2
EPŽ	2.170	2.667	1.998	92,1	74,9
Valjane gredice	33.520	32.160	35.367	105,5	110,0
Valjani profili	24.397	25.920	26.965	110,5	104,0
Kovano	18.067	21.267	21.284	117,8	100,1
Svetli profili	5.606	4.160	4.562	81,4	109,7
Skupaj	151.437	155.507	164.469	108,6	105,8

Proizvodnja odlitega jekla po mesecih (Graf 1) | Plan 2005 = 8.667 ton/mesec

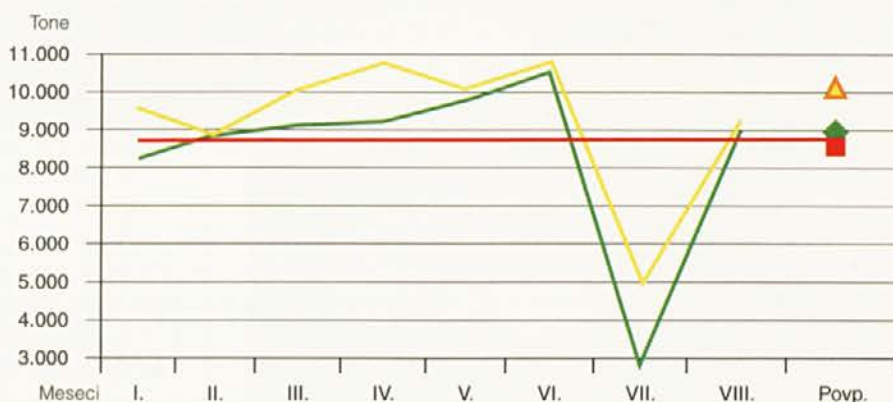
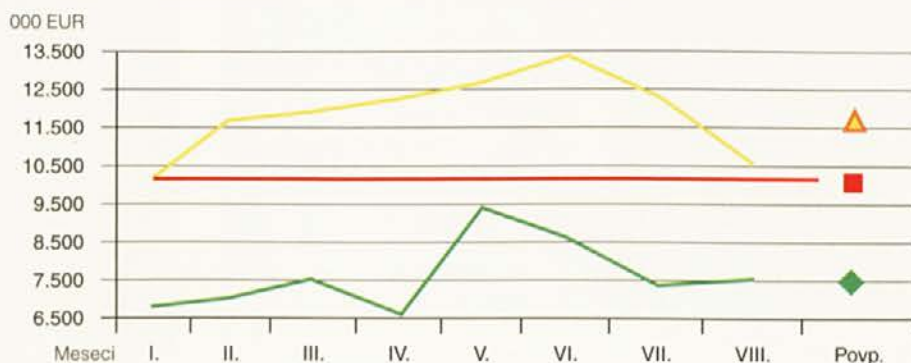

Tabela 2

	Dejansko I.–VIII. 2004	8/12 plana 2005	Dejansko I.–VIII. 2005	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
Vrednost prodaje – v mio EUR	60,8	81,2	95,0	156,2	117,0
Prodaja izdelkov – v tonah	48.577	49.587	49.876	102,7	100,6
Povprečna prodajna cena – v EUR/t	1.208	1.600	1.852	153,3	115,8

Prodaja – vrednost (Graf 2) | Plan 2005 = 10.150.000 EUR/mesec

Legenda: —◆— Dejansko 2004 —■— Plan 2005 —▲— Dejansko 2005

Oddelek Kadri

ZAPOSLENI

Jubilanti

V juniju, juliju in avgustu 2005 so bili naši jubilarci:

za 10 let en sodelavec, in sicer:
Uroš Glavar iz Marketinga;

za 20 let 15 sodelavcev, in sicer:

Miran Štehar, Peter Štefančič, Danilo Tratnik iz Jeklarskega programa; Ferdinand Geršak, Damijan Kokol, Branko Prisljan iz Valjarskega programa; Janez Grilc, Ludvik Ferik, Zdravko Tretjak, Miran Cepec, Tone Poberžnik, Ernest Srebre iz Kovaškega programa; Bernard Jakop iz Servisa trženja; Aleš Miran Fabijan iz Trženja ter Danica Kobal iz Projektnega vodenja;

za 30 let pet sodelavcev:

Milan Lozinšek iz Jeklarskega programa, Viljem Rožič in Luka Ristič iz Valjarskega programa, Marija Rozman ter Irena Lečnik - Gros iz Kontrole in metalurškega razvoja.

Število in gibanje zaposlenih junija, julija, avgusta 2005

	Število zaposlenih 31. 5. 2005	Število zaposlenih 31. 8. 2005	Sklenili delovno razmerje	Prekinili delovno razmerje
Jeklarski program	209	206	/	3
Valjarski program	261	257	/	3
Kovaški program	148	149	3	1
Vzdrževanje	99	102	3	1
Skupne službe	245	243	/	3
Skupaj	962	957	6	11

Bolniške odsotnosti – odsotnost v % (ure bolniške na število opravljenih ur)

	Junij	Julij	Avgust	Skupaj (1.–5. 2005)
Jeklarski program	5,35	5,32	3,87	6,12
Valjarski program	5,69	5,11	5,47	7,12
Kovaški program	7,03	4,86	4,07	5,45
OE Proizvodnja svetlih profilov	4,64	4,76	4,44	5,99
Skupne službe	2,90	2,66	2,44	3,39
Skupaj	4,99	4,40	3,95	5,49

Počitniško delo v Metalu Ravne

Julija in avgusta so v obratih potekali remont, zato so potrebovali pomoč pri delu. Dijakom in študentom smo ponudili delo preko študentskega servisa. Skupaj je počitniško delo opravljalo 107 dijakov in študentov.

OKTOBER – MESEC POŽARNE VARNOSTI

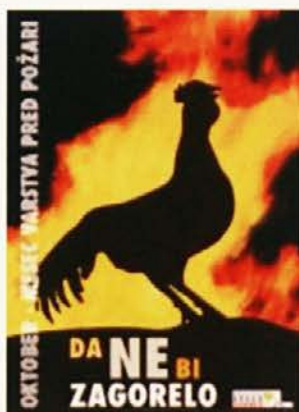
V oktobru – mesecu požarne varnosti tudi v Metalu Ravne izvajamo praktične vaje za primer požara, temu smo dodali še vaje za primer izlitja nevarne snovi.

Tovrstna dogodka sta najpogostejša incidenta, ki se nam v Metalu Ravne dogajata. Do danes, k sreči, brez večjih posledic za ljudi in okolje. Namen vaj je predvsem, da nas vnaprej pripravijo na kritične trenutke, ko je treba reagirati zares, ko so lahko ogrožena tudi naša življenja. Prav zaradi tega bi se morali resneje zavedati pomena takšnih dogodkov in ne da so nam le še dodatno breme v prenatrpanem delovnem času.

Metal Ravne spada na podlagi Zakona o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 71/93) med podjetja s srednjo do povečano požarno ogroženostjo. Zaradi tega je treba izvajati vrsto ukrepov za preprečevanje požarov, med drugim tudi teoretično in praktično usposabljanje zaposlenih za varstvo pred požarom. Zakonsko določena perioda je izvajanje izobraževanja vsaki dve leti. Praktični prikaz poteka po naslednjem programu:

- simulacija požara na predvideni lokaciji,
- seznanitev z namestitvijo gasilnikov in hidrantov,
- prikaz uporabe ročnih gasilnikov (CO₂, prah ABC) in notranjih hidrantov,
- demonstracija gašenja,
- praktični preizkus uporabe s strani zaposlenih.

Praktično usposabljanje in demonstracije gašenja izvaja Gasilski zavod Ravne.

Vaja dela mojstra.

Kot je omenjeno že v uvodu, je naslednja velika možnost nastanka incidenta v Metalu Ravne izlitje nevarne snovi. V preteklih letih smo s spremembami tehnologije in z zamenjavo nevarnih snovi močno zmanjšali nabor nevarnih snovi. Hkrati smo pri vseh rezervoarjih zagotovili sekundarno zaščito za primer izlitja. S tem smo posledično zmanjšali možnost nastanka nesreče, v večini primerov gre za razlitje olj ali emulzij. Iz spremljanja tovrstnih dogodkov vidimo, da do incidentov izlitja velikokrat prihaja, ekološke nesreče pa še nismo povzročili. Ker pa nobena zaščita ni stoodstotna in ker nesreča nikoli ne počiva, smo poskrbeli, da se poleg požarne vaje izvaja tudi vaja za primer razlitja. Namen vaje je predvsem spomniti vse nas, da lahko s

hitrim reagiranjem preprečimo izlitje nevarnih snovi v okolje in nato v reko Mežo. Še ne tako dolgo se je v reki Meži zgodil večji pomor rib, ki je bil posledica takšnega dejanja. Takrat povzročitelji nismo bili v Metalu Ravne, a poskrbimo, da bomo tudi v prihodnje ravnali odgovorno.

Čeprav se nam zdijo tovrstne vaje še tako dodatno breme, se moramo zavedati, da je značilen element v kriznih situacijah presenečenje. Tega lahko odpravljamo samo z načrtovanjem in vnaprejšnjimi pripravami. Pol ure razmišljanja (vsaki dve leti) o tem, kaj storiti v primerih požara ali izliva, je res minimalen čas. Ko pride do krizne situacije, časa za razmišljanje ponavadi ni, potrebno je takojšnje reagiranje.

Na vajah se večkrat pokažejo napake in pomanjkljivosti. Gasilec je imel več opravka z obleko kot z izlivom snovi – priložnost izboljšanja na neboleč način.

HRUP KOT SPREMLJEVALEC SODOBNEGA ŽIVLJENJA

Hrup je spremljevalec sodobnega življenja. Po statističnih podatkih je več kot polovica celotne evropske populacije, torej tudi slovenske, obremenjena s čezmerno ravno hrupa (65 dBA podnevi in 50 dBA ponoči).

Okoli 20 % delovne populacije je izpostavljeno čezmerni ravni hrupa v delovnem okolju, od tega 50 % ravnem nad 85 dBA. Več kot 10 % populacije razvitega sveta ima pomembne težave s sluhom (vsak drugi človek, starejši od 65 let, ima po navedbah strokovnjakov že težave v komunikaciji oz. je nagluščen – z izgubo sluha po Fowlerju, ki je večja od 55,7 %). Tako zmanjšana kakovost življenja pri starostnikih je posledica prejšnje okvare sluha s hrupom in superpozicija presbiakuzične komponente. Posebno pa so zaskrbljujoči podatki, da ima več kot 10 odstotkov oseb, mlajših od 25 let, že prizadet sluh, pri dveh tretjinah pa je vzrok okvare sluha akustična travma. Razvojno gledano, človeški organizem ni prilagojen stalni izpostavljenosti močnemu hrupu in zanj tudi ni biološko strukturiran. Sluh je imel primarno nalogo vzpostaviti akustično komunikacijo in percepcijo zvokov relativno srednje intenzitete: šelestenje listja, piš vetra, krik zveri – s čimer bi registriral nevarnost oziroma je bil to dejavnik preživetja. Samo izjemoma je bil človek izpostavljen močnejšim in krajšim zvočnim udarom.

Zvok je mehanska energija, ki nastane, če izvor zvoka povzroči gibanje molekul elastičnega medija, v katerem se delčki širijo v obliki longitudinalnega valovanja. Hitrost tega valovanja je odvisna od medija: v zraku je okoli 340 ms^{-1} , v vodi okrog 1500 ms^{-1} , v solidni snovi pa različno – odvisno od snovi. Zvoki so harmonični in

neharmonični. Harmonični pomenijo sinusno, neharmonični pa stohastično valovanje. V harmonične zvoke štejemo čiste tone, ki imajo določeno frekvenco in jakost. Muzikalni toni so mešanica čistih tonov. Neharmonični zvoki so šum, hrup in jok. Hrup je lahko kontinuiran, intermitenten ali impulz, ki ga lahko definiramo tudi kot nezaželene, moteče zvoke. Zvoki so mešanica tonov, ki nastajajo zaradi sestavljenih enakomernih nihanj pritiska določenih frekvenc. Šumi pa predstavljajo množico medsebojno nepravilno zvonečih tonov različnih frekvenc in višin.

Valovanje ima svojo amplitudo, ki se izraža z maksimalno vrednostjo gostote energijskega toka zvoka – jakosti zvoka. Razponi jakosti zvoka, ki jih zaznava uho, so zelo veliki. Višina tonov se izraža v Hz (hertz). En hertz je en nihaj v sekundi. Človeško uho je občutljivo za valove od 16 do 16.000 hertzov (Hz), tudi v tem območju ni enako občutljivo za vse frekvence. (Višje frekvence od 16 kHz so področje ultrazvoka, nižje od 16 Hz infrazvoka.) Slišnost ušesa je omejena tudi po jakosti, saj lahko slišimo le zvok z zvočnim tlakom od $2 \cdot 10^{-5} \text{ Pa}$ (prag slišnosti) do 20 Pa (meja bolečine) ali izraženo z ravnijo zvočnega toka od 0 do 120 dB. Te vrednosti veljajo le pri 1000 Hz, pri drugih frekvencah so drugačne, saj slišnost človeškega ušesa ni enakomerna pri vseh frekvencah in se tako meja slišnosti kot meja bolečine spreminjata s frekvenco. Najnižji prag slišnosti je pri približno 3000 Hz, zato praviloma najbolje slišimo v frekvenčnem območju med 1000 in 4000 Hz. Pod 1000 Hz slišnost ušesa zelo hitro upada; pri npr. 20 Hz je slišnost ušesa slabša od vrednosti, izmerjenih z mikrofonom, za skoraj 70 dB. To pomeni, da dva zvoka enake ravni pri različnih frekvencah po subjektivni oceni nimata enake jakosti. Zaradi tega je bila vpeljana enota za subjektivno oceno jakosti zvoka – fon, medtem ko je decibel merilo za objektivno oceno jakosti zvoka. Fon je po definiciji enak decibelu le pri frekvenci

1000 Hz.

Enota za jakost zvoka je dBA. "A" je z določenim frekvenčnim filtrom (filter "A") vrednotena raven hrupa, ki jo uporabljamo, da bi čimbolj posneli odzivne značilnosti človeškega ušesa (merilnik s filtrom "A" postane približno enako občutljiv pri različnih frekvencah zvoka kot človeško uho). Definicija ravni hrupa in frekvenčni filter A torej približno in v določenem področju glasnosti usklajujeta fizikalno merljive količine s fiziološkimi reakcijami organizma na zvok glede njihove jakosti in občutljivosti za tone. Filter A uravnava energije nizkih in visokih frekvenc na nivo človeškega ušesa oziroma človeške slušne krivulje.

Posledica logaritemske definicije za raven

EVROPSKI TEDEN 24.–28. OKTOBER 200

PRENEHAJTE S TEM HRUPOM!

Evropska kampanja proti prekomernemu hrupu pri delu

EVROPSKI TEDEN VARNOSTI IN ZDRAVIA PRI DELU
<http://ew2005.osha.eu.int>

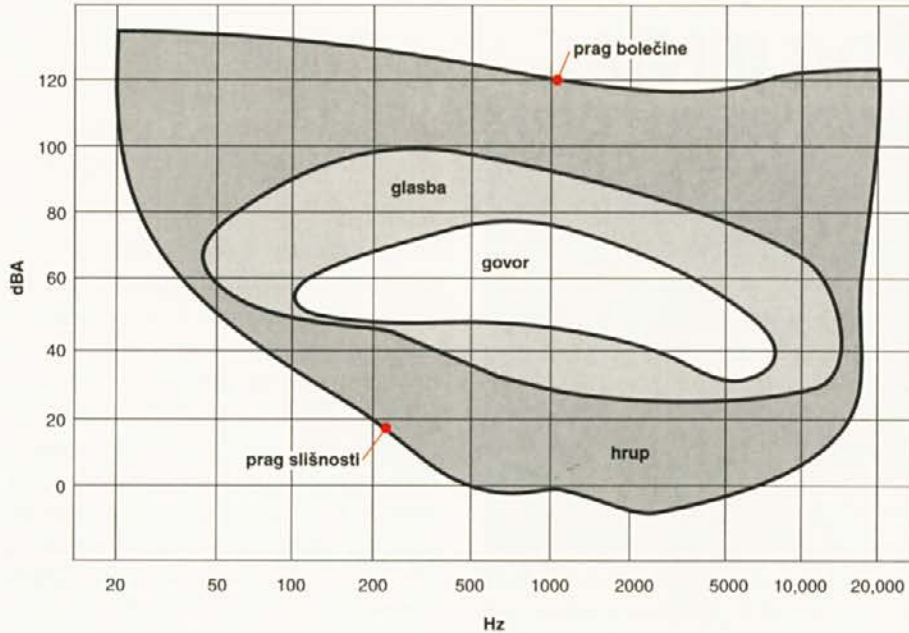

Evropska agencija
za varnost in zdravje
pri delu

<http://agency.osha.eu.int>

Frekvenčno območje spektra slišnega zvoka

zvoka je, da se pri podvojeni zvočni moči (npr. podvojeno število vozil na cesti) raven poveča vedno le za 3 dBA, ne glede na raven prvotnega vira zvoka (povečanje zvočne moči za desetkrat pomeni povečanje prvotne ravni za 10 dBA, pri stokratnem povečanju pa za 20 dBA). Če hrup vsebuje posamezen ton ali impulze, je treba rezultat korigirati tako, da izmerjenemu hrupu dodamo še 5 dBA.

HRUP KOT MOTEČI DEJAVNIK

Hrup je vsak nezaželen ali neprijeten zvok, ki kvarno vpliva na počutje in zdravje ljudi. Definiran ni enolično, ker vsebuje poleg definirane fiziološke tudi osebno noto – torej tudi odnos posameznika do določenega zvoka.

Škodljivi hrup je hrup, pri katerem dnevna ali tedenska izpostavljenost presega 85 dB(A) ali če konična raven presega 140 dB(C).

Dnevna izpostavljenost je raven hrupa, ki je preračunana na dejansko izpostavljenost delavca v enem dnevu; izražena je v dB(A).

Tedenska izpostavljenost je povprečje dnevni izpostavljenosti v enem tednu; izražena je v dB(A).

Konična raven je C vrednotena raven hrupa in izražena v dB(C).

Ne glede na navedene in s pravilniki določene ravni škodljivega hrupa pa je že dolgo znano, da je človeku škodljiv že v območju nad 80 (75) dB(A).

Hrup je zvok, ki nas moti, obremenjuje, ogroža in nam nazadnje tudi škodi. Ima različne učinke na človeka:

- psihološki – vodi do vznemirjenja, stresa in jeze (kar ima za posledico manjšanje delovne sposobnosti),
- zaznavni – vodi do zmanjšane sposobnosti zaznav, ker ovira naš sluh (pri zaznavanju besed ali opozorilnih signalov), s tem narašča tveganje za nezgode,
- fiziološki – je najobčutljivejši, ker povzroča okvare notranjega ušesa, ki so nepopravljive.

KOMPLEKSNO VARSTVO PRED HRUPOM

Delodajalec mora zagotoviti, da pristojna oseba oceni hrup, ga izmeri, kadar je potrebno, da ugotovi, če so delavci izpostavljeni škodljivemu hrupu. Za delavce, ki so izpostavljeni škodljivemu hrupu, mora zagotoviti varnostne ukrepe.

Delodajalec mora pri določanju varnostnih ukrepov iz prejšnjega odstavka dati prednost kolektivnim varnostnim ukrepom pred posameznimi. To načelo uresničuje tako, da:

- izbere ustrezne proizvodne postopke in delovno opremo;
- zmanjša raven hrupa, zlasti pri virih;
- omeji prosto širjenje hrupa in zmanjša odmevnost delovnih prostorov;
- odredi uporabo primerne in ustrezne varovalne opreme za varovanje sluha.

Ocene in meritve iz prvega odstavka je treba opraviti pri obstoječem stanju, pri novih ali rekonstruiranih delovnih objektih oziroma delovni opremi ter ob vseh

spremembah, ki vplivajo na povečanje tveganja zaradi izpostavljenosti delavcev hrupu.

Delodajalec je dolžan voditi in hraniti evidence o:

- delavcih, ki delajo v hrupnem delovnem okolju;
- ocenah in meritvah hrupa na delovnih mestih in v delovnih prostorih;
- zdravstvenih pregledih sluha delavcev, ki delajo v hrupnem delovnem okolju.

Evidence iz prejšnjega odstavka morajo biti vedno dostopne inšpekciji dela.

Ukrepi pri ravneh hrupa nad 85 dB(A)

Če dnevna ali tedenska izpostavljenost presega 85 dB(A) ali če konična raven hrupa presega 140 dB(C), mora delodajalec:

- proučiti možnosti za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev hrupu;
- zagotoviti, da so delavci obveščeni o nevarnostih hrupa in o ukrepih za varovanje pred hrupom;
- zagotoviti, da je osebna varovalna oprema prilagojena delavcu in potrebam dela;
- zagotoviti, da ima delavec na razpolago primerno in ustrezno osebno varovalno opremo;
- poučiti delavce o načinu nošenja in namenu osebne varovalne opreme;
- zagotoviti, da imajo delavci in/ali njihovi predstavniki dostop do rezultatov ocen in meritev hrupa;
- zagotoviti predhodne in obdobjne zdravstvene preglede sluha delavcev;
- z ustreznimi ukrepi obvladovati tveganja za poškodbe, če uporaba osebne varovalne opreme za varovanje sluha povzroča dodatno tveganje za varnost delavcev pri delu.

Ukrepi pri ravneh hrupa nad 90 dB(A)

Če dnevna ali tedenska izpostavljenost presega 90 dB(A) ali če konična raven hrupa presega 140 dB(C), mora delodajalec poleg ukrepov iz prejšnjega odstavka izvesti še naslednje ukrepe:

- ugotoviti vzroke za prekomerno raven hrupa ter izdelati in izvesti program tehničnih in/ali organizacijskih ukrepov, s katerimi izpostavljenost zmanjša na sprejemljivo raven;
- razmejiti taka delovna mesta od drugih, kjer je to izvedljivo;
- zagotoviti, da delavci uporabljajo primerno in ustrezno osebno varovalno opremo;
- omejiti dostop, gibanje in zadrževanje v okolju, kjer hrup presega dovoljeno raven;
- označiti delovno mesto in/ali prostor z znakom za obveznost uporabe osebne varovalne opreme za varovanje sluha.

Metka Markovič, dr. med., spec. spl. med.

ŽIVLJENJE JE ENKRATNA PRILOŽNOST! NE ZAMUDITE JE ZARADI NEVEDNOSTI!

Oktober je mesec, ko naj bi predstavniki civilne družbe še bolj opozarjali na problematiko raka dojk, ki je še vedno najpogostejši rak pri ženskah. Ideja o rožnatem oktobru se je porodila leta 1998 v Ameriki, da bi tako povečali ozaveščenost žensk o pomembnosti samopregledovanja dojk in rednega opravljanja mamografije. Hitro je zaživela tudi po drugih državah po svetu in v Evropi. Vsako leto več držav z obsežnejšimi akcijami opozarja na perečo problematiko.

Tudi v Sloveniji je rak na dojki najpogostejši rak pri ženskah in vsako leto število obolelih narašča. Letno oboli že čez 1000 žensk, in to vse mlajših, umre pa še vedno 400 žensk na leto. Njihova slaba ozaveščenost je eden izmed razlogov, da še vedno pride k zdravniku več kot 50 odstotkov žensk z lokalno ali metastatsko boleznijo. Zato je petletno preživetje v Sloveniji za 10 odstotkov nižje od povprečnega v Evropi.

Tudi **Koroško društvo za boj proti raku** se želi s svojimi dejavnostmi pridružiti boljšemu ozaveščanju in prepoznavanju raka v zgodnji fazi bolezni.

Med našimi aktivnostmi posebej opozarjamo in vabimo na **edukacijske preglede dojk**, ki potekajo po naslednjem razporedu:

Zdravstveni dom Ravne – vsak 2. četrtek v mesecu v splošni ambulanti Francke Šmid - Borovnik, dr. med., od 14. do 15. ure.

Zdravstveni dom Radlje – vsako 1. soboto v mesecu od 8. do 10. ure v splošni ambulanti Ivica Podravnik, dr. med.

Zdravstveni dom Slovenj Gradec – vsako 1. sredo v mesecu od 18. do 20. ure v ambulanti Metke Markovič, dr. med., spec. spl. med.

Koroško društvo za boj proti raku nudi tudi **psihološko podporo oz. svetovanja**. Pridete lahko v:

Zdravstveni dom Slovenj Gradec – vsak 1. torek v mesecu od 15. do 16. ure v prostore psihološke ambulante Darje Nabernik, univ. dipl. psih.

Zdravstveni dom Ravne na Koroškem – vsak 2. četrtek v mesecu od 14. do 15. ure v ambulanto psihohigienskega dispanzerja - Mojca Breznikar, univ. dipl. psih., spec. klin. psih.

Prijazno vabljeni!

Andrej Gradišnik,
univ. dipl. inž. metal. in mater., spec. za menedž.

PIKNIK SERPE PO DOSEŽENIH REKORDIH

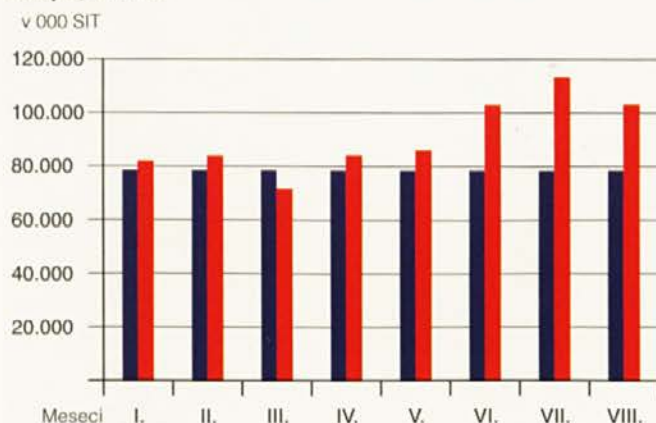
Serpa poleg storitev vzdrževanja povečuje tudi obseg strojne obdelave. Na osnovi znanja

lastnega konstrukcijskega biroja ponuja tudi različne strojne sklope in naprave. Ravno segment proizvodnje je v zadnjih letih omogočal uveljavljanje tudi na tujih trgih. Izvoz, ki je leta 2004 dosegel že četrtno prodaje, je tudi največ pripomogel k rasti celotne prodaje. Prodaja se je leta 2004 v primerjavi z letom 2003 povečala za 30 %. Zelo strmo rast prodaje pa beležimo tudi letos, še posebno v poletnih mesecih. V juniju je realizacija prvič preseгла magično mejo 100 milijonov SIT. Rekordna vrednost je bila presežena tudi julija in avgusta. Dosežek je toliko pomembnejši, saj so to poletni meseci, ko večina zaposlenih v drugih podjetjih odide na zaslužen dopust. Zaposleni v Serpi, z vzdrževalci Metala Ravne in drugih podjetij, pa so takrat najbolj obremenjeni. Zato zaslužijo vse čestitke in pohvale.

Foto: Andrej Gradišnik

Planirana in dosežena realizacija v letu 2005 za podjetje Serpa, d. o. o.

Legenda: ■ Plan 2005 ■ Dejansko 2005

Mag. Andreja Čibron - Kodrin, Fužinar Ravne, d. o. o.

foto: Andrej Gračičnik

Po napornem delu in doseženih rekordih je potrebna tudi sprostitve, zato smo organizirali jesenski piknik, ki smo si ga popestrili s športnimi igrami. In kot pri delu tudi pri druženju zaposleni Serpe stopijo skupaj – udeležba na pikniku je bila zopet rekordna. Zaradi vsega povedanega bomo v Serpi dosegali nove rekorde ...

foto: Andrej Gračičnik

foto: Andrej Gračičnik

MARKO JAMNIK: "LOKOSTRELSTVO JE NAČIN ŽIVLJENJA"

Metalovi sodelavci se ukvarjajo z različnimi športi; tokrat predstavljam lokostrelca Marka Jamnika, sicer delovodjo iz jeklarne, ki je član slovenske reprezentance za tarčno streljanje in športnik mednarodnega razreda. Marko je prvi lok kupil pred trinajstimi leti in se v streljanju z njim najprej preizkušal sam, leta 1999 pa se je včlanil v društvo Koroška. Od leta 2002 je član Društva lokostrelcev Dravograd, ki združuje okoli 40 članov.

"Lokostrelstvo je način življenja," pravi 43-letni Marko, ki je temu športu prilagodil vse svoje obveznosti in dejavnosti. Trenira vsak dan, tudi do tri ure. Pogosto vadi tudi dvakrat na dan. Poleg streljanja v tarčo, ki si jo je postavil za hišo, za moč v rokah dviguje še uteži, teče, kolesari in smuča. "To je šport, pri katerem ni starostnih omejitev, vendar pa je treba vzdrževati kondicijo." Lokostrelstvo ob upoštevanju varnostnih pravil ni nevaren šport, dodaja Marko, paziti pa mora, da si najprej ogreje mišice. Da se lok napne, je potrebna sila 30 kg, če pa upoštevamo še, da na enem treningu izstrelji 150 puščic, njegovo telo na dan, če trenira dvakrat, "preloži" kar devet ton!

Trud pa se izplača. Marko je eden od treh članov slovenske reprezentance v tarčnem streljanju že drugo leto zapored. Boj za uvrstitev vanjo pa je oster, saj se mora izkazati na kvalifikacijskih tekmah za poletno in zimsko sezono. Ker so tekmovanja ob

foto: arhiv Marka Jamnika

koncu tedna, je hvaležen sodelavcem, da ga nadomeščajo na delovnem mestu. Zaveda pa se, da dolgo ne bo šlo več tako. Tudi dodatni petdnevni dopust, ki mu pripada kot športniku mednarodnega razreda, in lasten dopust ne zadoščata, da bi se lahko udeležil vseh tekem in priprav. Zato si želi enozmensko delo s prostimi sobotami in nedeljami.

Marko je ponosen na svoje in ekipne dosežke. Na svetovni lestvici v streljanju z lokom compound je na 44., na evropski pa na 24. mestu. Naj naštejemo samo nekaj njegovih letošnjih uvrstitev: na svetovnem dvoranskem prvenstvu v Aalborgu na Danskem je bil 22., na svetovnem prvenstvu julija v španskem Madridu 33., na grand prixih pa: 10. v Turčiji, 12. na Poljskem in 10. v Bolgariji, kjer je z ekipo osvojil tudi 1. mesto. Prav ta zmaga julija letos je Marku najljubša, še posebno slovesno pa je bilo tudi vzdušje ob podelitvi kolajni.

"Lokostrelstvo je šport, ki sprošča. Če se ne znaš umiriti, ne moreš zadeti tarče," razlaga Marko svoje navdušenje in tudi pripravljenost, da za svoj konjiček poleg prostega časa nameni tudi kar nekaj denarja. Za opremo mora namreč poskrbeti sam, medtem ko stroške potovanja na reprezentančne tekme krije zveza. Upa, da bodo z dobrimi uvrstitvami prišli tudi sponzorji. Družina pa se je na njegov hobi že zdavnaj navadila. Septembra in oktobra je v lokostrelstvu tekmovalno zatišje, novembra pa se že začnejo tekme v dvoranah. Marko se že pripravlja na zimsko sezono. "Moj cilj je, da dobro treniram in čim več tekmujem," o svoji športni prihodnosti razmišlja Marko. Udeleževal se bo tekem v Sloveniji, pomembnih za uvrstitev v reprezentanco,

S slovensko reprezentanco se je Marko Jamer letos udeležil testiranja v lokostrelskem centru Beiter v Nemčiji

načrtuje pa tudi udeležbo na evropskem prvenstvu v Španiji, svetovnem prvenstvu

v poljskem lokostrelstvu na Švedskem in na treh grand prixih.

Grand prixi Antalya 2005, Turčija: del slovenske reprezentance – tekmovalci: Marko Jamnik, Dejan Sitar, Matej Zupanc, Matija Žlender in trenerka Katja Čavničar

Grand prixi Wyhl 2004, Nemčija

Testiranje v lokostrelskem centru Beiter.

NAGRADNA KRIŽANKA

				METAL	GLORIA	SLO. ATLET JURE	TURBINA NA PARO	JAPON PLUČA IZ ŽITA	NENASIČEN OGLJIKOVODIK	LEDVIČNA PEČENKA	
				ORODJE ZA ŽETEV ŽITA							KAREL JAZBEC
				VULKAN NA HAVAJIH			1. RIM ZALOŽNIK				
				JEGLIČ			IVAN TAVČAR				
				TENIŠKI KLUB							
IKO	SEATOV AVTO	MESTO NA GORENJSKEM	SVETINOV ROMAN 1. IN 4 VOKAL								
DEDALOV SIN				KRISTINA AMON	POLDRAG KAMEN	AVT. OZ. TORVA					
OKRASNA NAPRSNA IGLA						UMBERTO BOSSI					
IVAN ANDREJČ			PAKISTANSKO MESTO LUKA OB ČRNEM MORJU			BABICA					
IZLOČ. ŽLEZ ZNOJNIC				IZLOČ. KITOV GLAVAVEV						EDO SATLER	JAP. ZNAMKA UR
ŽITO Z RDEČIMI ALI BELIMI CVETLOVI				JEZ. V VZ. DE-LU KITAJSKE RUŠKO M. IME			OSTER PODALJ. ŽITNE PLEVE UMETNOST (LATINSKO)				
	NIZEK MOŠKI GLAS	JAZ (LATINSKO) REKA NA ŠVEDSKEM			ODELEK RIMSKE KONJENICE	NORV. POLAR. RAZISK.					
KOMPAS						ONASSIS				IVAN DIMNIK	
						100 M ²				ORANJE	
VRSTA VIŠNJE							TELOVADNI ELEMENTI				K
SELEN			ŽELATINA IZ ALG					DANSKI OTOK			

Križanko sestavil Ivan Kos.

Vaši podatki:

Ime

Priimek

Zaposlen/a

Ulica in hišna številka

Poštna številka in kraj

Rešitev križanke pošljite do 18. novembra 2005 v uredništvo internega časopisa Metal. Čakajo vas denarne nagrade:

3 x 5.000 SIT, ki jih bo med reševalce razdelil žreb. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev. Tistim, ki časopis shranjujejo ali pa ga želijo ohraniti v nespremenjeni obliki, sporočamo, da sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke.

NAGRADNA KRIŽANKA, OBJAVLJENA V OSEMNAJSTI ŠTEVILKI INTERNEGA INFORMATIVNEGA ČASOPISA METAL

REŠITEV VODORAVNO:
POST, IM, ORIGANO, KA, KOR, JADRNIC A, POLOANA, EV, BIVOL, ADINA, AMILAZA, ARC, SERENADA, ITD, AR, SK, JA, ME, KONEČNIK, ERA, ESTER, PO, OP, IMAM, STEKLO, OBALA, AAR, AGITATOR, NO, KINO, IRA.

Žreb je določil, da nagrade (5.000 SIT) prejmejo:

Štefka Serafini, Brdinje 76, 2390 Ravne na Koroškem,
Marjan Abraham, Čečovje 40B, 2390 Ravne na Koroškem,
Rado Krevzer, Javornik 58, 2390 Ravne na Koroškem.

Iskrene čestitke nagrajencem.